

COMPLIANCE INSIGHTS

Vol. 51

Anonimizacja
nie kończy się
na zastąpieniu
imienia
i nazwiska

1. UODO interweniuje: zaczernienie imienia i nazwiska to za mało

Prezes UODO zwrócił się do Pierwszej Prezes Sądu Najwyższego z pytaniami o zasady anonimizacji dokumentów. Powodem jest opublikowanie na stronie internetowej Sądu Najwyższego, a także w mediach społecznościowych, zdjęć protestów wyborczych, które zostały napisane odręcznie.

Inne dane osób zgłaszających protesty do SN zostały zasłonięte, **ale charakter pisma może pozwolić na identyfikację tych osób.**

2. Co poszło nie tak?

W opublikowanych protestach wyborczych zaczerniono dane w nagłówku, ale pozostawiono pełną treść pism – ręcznie napisanych i osadzonych w kontekście lokalnym. To wystarczyło, by umożliwić rozpoznanie charakteru pisma autora oraz zidentyfikowanie go.

Prezes UODO zwrócił się do SN, czy przy anonimizacji dokumentów zaangażowano Inspektora Ochrony Danych oraz czy istniała formalna **procedura anonimizacji treści dokumentów** udostępnianych publicznie.

3. Czy charakter pisma może być daną osobową?

Dane osobowe to nie tylko imię i nazwisko. To **każda informacja, która – samodzielnie lub w połączeniu z innymi – pozwala zidentyfikować osobę fizyczną.**

Może zatem to być PESEL, adres, zawód, ale też mniej oczywiste cechy, jak styl wypowiedzi, miejscowość czy właśnie charakter pisma. Jeśli po publikacji dokumentu można domyślić się, kto go napisał, to znaczy, że anonimizacja nie została przeprowadzona prawidłowo.

4. Czym jest anonimizacja?

W przepisach brak jest konkretnej metody dotyczącej prawidłowej anonimizacji. Pomocna w zrozumieniu tego procesu może być **definicja anonimizacji** określona w ustawie otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, zgodnie z którą jest to „proces zmiany informacji sektora publicznego w informacje anonimowe, które nie odnoszą się do zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, lub proces zmiany danych osobowych w dane anonimowe w taki sposób, że **identyfikacja osoby, której dane dotyczą, nie jest lub już nie jest możliwa**”.

5. Anonimizacja zgodna z RODO

Zaczernienie imienia i nazwiska to dopiero początek. Najczęstsze błędy polegają na pozostawieniu położenia geograficznego, zawodu czy stylu pisma. Często zapomina się, że wiele danych – choć osobno neutralnych – razem mogą „złożyć się” na konkretną osobę. Wielokrotnie zapomina się też, że **anonimizacja dokumentów powinna zostać przeprowadzona w sposób trwały i uniemożliwić odkodowanie danych.**

Ma to istotne znaczenie w szczególności w kontekście nowych technicznych osiągnięć, pozwalających na odwrócenie procesu anonimizacji.

6. Pseudonimizacja to nie anonimizacja

RODO definiuje pseudonimizację jako przetworzenie danych osobowych w taki sposób, aby bez użycia dodatkowych informacji nie można ich było już przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą. Można powiedzieć, że jest to ukrycie danych, ale w sposób odwracalny.

Anonimizacja natomiast oznacza trwałe, nieodwracalne usunięcie wszystkich identyfikatorów. **Po prawidłowej anonimizacji nie powinno być możliwe odtworzenie tożsamości nawet przy użyciu dodatkowych informacji.**

7. Ryzyko błędów

Nieprawidłowa anonimizacja to realne ryzyko. Po pierwsze oznacza naruszenie art. 5 ust. 1 lit. c RODO, czyli zasady minimalizacji danych.

Po drugie – utratę zaufania do podmiotu, która publikuje dokumenty zawierające dane możliwe do powiązania z konkretnymi osobami. Może również wiązać się z dotkliwymi karami finansowymi.

W końcu stanowi też reputacyjne ryzyko w oczach opinii publicznej lub klientów.

8. Jak anonimizować skutecznie?

1. Zidentyfikuj WSZYSTKIE dane umożliwiające identyfikację – także kontekstowe.
2. Usuń cechy graficzne – np. ręczne pismo, podpisy, logo.
3. Weryfikuj efekt – najlepiej przez inną osobę niż autor.
4. Włącz Inspektora Ochrony Danych w proces od początku.
5. Aktualizuj i testuj procedury – świat się zmienia, a z nim zagrożenia.

Kontakt

Mariusz Purgał

Partner

mariusz.purgal@kwkr.pl

Justyna Staszkievicz

Associate

justyna.staszkievicz@kwkr.pl

Zespół Compliance KWKR

**Paweł
Zyskowski**

**Katarzyna
Kanik**

**Anna
Bartosiak**

**Bartosz
Bogusławski**

**Agata
Baca**

**Alicja
Łopacińska**